

**ဖွဲ့လဲခင်းလုပ်ငန်းစဉ်(စ်)မဲကနဲထံဟံဉ်ဖီဖီဖိအတၢ်ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤလၢ
၂၀၁၆-၂၀၁၇န့ၣ်**

ဖွဲ့လဲခင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကွၢ်ဖီ -

ဖွဲ့လဲခင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကွၢ်ဖီတဖၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအန့ၢ်လီၤအသး, မ့ၢ်ပုၤလၢအဆိကမိၣ်န့ၢ်တၢ်အသိတဖၣ် လၢအယုထံဉ်ဒီးသုအတၢ်သ့ၣ်ညါပီညါတဖၣ် လၢဟံဉ်ခိၣ်အတၢ်ဆိတလဲသးအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကွၢ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအတၢ်ပၣ်ဃုာ်အတၢ်မ့ၢ်လၢကွၢ်ဖီ -

ဖွဲ့လဲခင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကွၢ်ဖီအပူၤတၢ်ပၣ်ဃုာ်လီၤအသးလၢအကဟ့ၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် ခိၣ်ဃၢၤန့ၣ်အပူၤတၢ်ပၣ်ဃုာ်လၢအပုၤဝဲဒီးတၢ်တူၢ်လိာ်မုၢ်န့ၣ်ဆါ လၢအဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ပုၤယုထံဉ်ပၣ်ကဲ ဒီးတၢ်လၢကပီၤ ဆူ ကယဲၢ်ဟံဉ်ဖီဖီဖိအတၢ်မၤသကိးဃုာ်တၢ်ဒီးပုၤ လၢပပုၤတၢ်ပၣ်ဃုာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤရဲဉ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်တဘျုးမံၤလၢ တၢ်ပၣ်ဃုာ်အီၤလၢကထုး ကွၢ်မၤလီၤမၤကွၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်နိးတၢ်ဘျုးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတဖၣ် လၢတၢ်န့ၣ်လီၤပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်အပူၤ- အယုထံဉ်ဒီးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်မၤရဲဉ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢ အပၣ်ဃုာ်ဒီးပုၤကတိၤကျိးထံတၢ်, ဝဲစိာ်တီဆုၤ (သိလုာ်လဲၤအိၣ်ပုၤ)လၢကွၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤအဂီၢ်အလိာ်ဝဲအသိး, တၢ်ပၣ်ဃုာ်မၤဝဲဒၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖၣ် ဝဲ တၢ်ဆါကတီၢ်န့ၣ်ရဲဉ်လီၤဆီလိာ်သးတဖၣ် နိးသိးကဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါကွၢ်ဖီဖီဖိတဖၣ်လၢအယုထံဉ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖၣ်ကသုကညီဒီးအနီၣ်ဂံၢ်ကအါဝဲဒၣ်အ ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကွၢ်အပူၤဟံဉ်ဖီဖီဖိဒီးပုၤတၢ်ပၣ်ဃုာ်တၢ်ဖဲးသကိးမၤသကိးဃုာ်တၢ်အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ-

အကူၤ၁. တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤအကူၤအဂီၢ်တဖၣ်

ဃုာ်ဒီးဟံဉ်ဖီဖီဖိအတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်ဆုၤန့ၣ်လီၤတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်န့ၣ်-ဖွဲ့လဲခင်းလုပ်ငန်းစဉ်(စ်)မဲကနဲထံကနဲဒီးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် ကွၢ်အပူၤဟံဉ်ဖီဖီဖိ ဖိ-အပူၤတၢ်ပၣ်ဃုာ်တၢ်ဖဲးသကိးမၤသကိးဃုာ်တၢ်အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ (လၢတၢ်ကွဲးဖုၣ်အီၤဖဲအီၤ)န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤ အံၤန့ၣ်ကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤအီၤဆူကွၢ်အ ပူၤဟံဉ်ဖီဖိတဖၣ်အိၣ် မ့ၢ်လၢပုၤကိးဂၤဒီးအဂီၢ်န့ၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤဖးအီၤဝဲ ကွၢ်အပူၤယဲၤသန့ပုၤသ့စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါလၢမိၢ်ပၢ်ကပၣ်ဃုာ်ထီၣ်အတၢ်ထံဉ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ် -

- ဖွဲ့လဲခင်းလုပ်ငန်းစဉ်(စ်)မဲကနဲထံကနဲဒီးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ဟံဉ်ဖီဖီဖိအတၢ်ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်လၢ ဟံဉ်ဖီဖီဖိတဖၣ် လၢတၢ်ပၣ်ဃုာ်တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ, တၢ်က့ၤကွၢ်ကအါက့ၤ ဒီး တၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်က့ၤဘၣ်ဃးကွၢ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- မိၢ်ပၢ်တဖၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်လၢကဆုၤလီၤအတၢ်ထံဉ်တဖၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ်ဒီးတၢ်တၢ်ပိၣ်တဲသကိးတဖၣ်အခါဝဲတၢ်မၤဝဲ ဒၣ်မိၢ်ပၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖၣ် (တၢ်မၤအီၤဝဲ ကွၢ်ထီၣ်အဆါကတီၢ်မ့တမ့ၢ်လၢလီၤခိကတီၢ်) ခိၣ်ဖျါလၢဒီးတန့ၣ်ညါအတီၢ်ပုၤ နိးသိးကထုးဖုၣ်န့ၣ်ကျဲၤပုၤလၢ တၢ်ကွဲးဝဲဒၣ်ကွၢ်အတၢ်အါလီၤအီၤလီၤအခါ, တၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်ကွၢ်အတၢ်တီၢ်ကျဲၤတဖၣ်ဒီးဟံဉ်ဖီဖိတၢ်မၤသကိးအတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိာ်ကျိၣ်ခံကျိၣ်တၢ်တီၢ်စၢၤမၤစၢၤဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ -

- မိၢ်ပၢ်တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်လၢလၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်မၤလိာ်ကျိၣ်ခံကျိၣ်အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ.

ထါထၢ်ဝါ(နံ) တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်တီၢ်စၢၤမၤစၢၤ-

- ဖွဲ့လဲခင်းလုပ်ငန်းစဉ်(စ်)မဲကနဲထံကမၤဝဲဒၣ် ထါထၢ်ဝါ(နံ)န့ၣ်ကတၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် လၢတၢ်ကနဲဒီးသ့ၣ်ညါဟံဉ်ဖီဖီဖိတဖၣ် ဘၣ်ဃးအဝဲသ့ၣ်အကွၢ် အတၢ်ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်ဃုာ်ဒီး ထါထၢ်ဝါ(နံ)အပူၤန့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ကွဲးသ့ၣ်ညါအီၤ ဘၣ်ဃးတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်လၢထါထၢ်ဝါ(နံ) အအိၣ်, မိၢ်ပၢ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးခွဲးယၢ်လၢကဘၣ်သ့ၣ်ညါဝဲ ဒီးမိၢ်ပၢ်တဖၣ်အမ့ၢ်ပုၤမၤသကိးတၢ်လၢတၢ်န့ၣ်လီၤပၣ်ဃုာ်လၢ အဖီတဖၣ်အတၢ်ကူၣ်ဘၣ် ကူၣ်သ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်လၢဟံဉ်ဖီဖီဖိအတၢ်န့ၣ်လီၤမၤကိးတၢ်-

- ဖွဲ့လဲခင်းလုပ်ငန်းစဉ်(စ်)မဲကနဲထံကမၤဝဲဒၣ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖၣ် လၢဂီၤခိကတီၢ် မ့တမ့ၢ် လၢမ့ၢ်လၢလီၤကတီၢ် ဒီးကမၤဝဲဒၣ်ခိ အလိာ်ဝဲအသိး-နိအမ့ၢ် ဝဲစိာ်တီဆုၤ(သိလုာ်လဲၤအိၣ်ပုၤ), တၢ်ကွၢ်ထွဲဖိသ့ၣ်, ပုၤကျိးထံတၢ်တဖၣ်, တၢ်လဲၤဟးအိၣ်သကိးလၢဟံဉ်, နိအလိာ်ဝဲ ဒၣ်အသိး နိသိးကမၤစၢၤပုၤလၢ ကထုးကွၢ်မၤလီၤမၤကွၢ် တၢ်နိးတၢ်ဘျုးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတဖၣ်လၢ အဘၣ်တၢ်ကွၢ်ဆါမဲဒ်အီၤလၢ မိၢ်ပၢ်-ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ် အတၢ်ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်လၢ ကွၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖၣ် ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- နိအဘၣ်ဃးဒီး စံဉ်ဖံဉ်စံဉ်တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ (CPC Program)- ဖြူခဲဒီးခဲဉ်ကွၢ်, ပုၤတတီၤ, ပုၤခံတီၤ, ဒီးပုၤသၢတီၤအဟံဉ်ဖီဖီဖိတဖၣ်ကနဲဒီးန့ၣ်ဘၣ် ဝဲဒၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်အါထီၣ်, တၢ်အိၣ်ယၢ်တဖၣ် ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤအဂၤတနီၤန့ၣ်လီၤ. ဖွဲ့လဲခင်းလုပ်ငန်းစဉ်(စ်)မဲကနဲထံကဟ့ၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် ဖြူခဲဒီးခဲဉ်ကွၢ်အဟံဉ်ဖီဖီဖိ တဖၣ် ကနဲဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကထီၣ်ဝဲဒၣ် မိၢ်ပၢ်တၢ်သိၣ်လိ (ဖုရဲထံအခဲမဲဒ်တၢ်မၤလိ) လၢတၢ်ဂီၢ်ခါကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖွဲ့လဲင်လုခ်မိန့်စတား(စ်)ဲကနဲထံကဟ့ဉ် (ဇီးကဒူးသ့ဉ်ညါ)ဲ နေ် ဟ်ဉ်ဖိဃီဖိ တဖဉ်-

- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါၤ ဘဉ်ဃးက့ၢ် အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျါၤ တဖဉ်ဇီးစဝဲဉ်ဂျၢၢ်လံာ် အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖဉ် လၢပဉ်ဃုာ် မိန့်တၢ်မၤလိ၊ တၢ်မၤသုလိၤသးနီၢ်ကစၢ်တၢ်မၤလိ၊ တၢ်မၤလိအဂၤတဖဉ်၊ တၢ်ဆိဉ်ထွဲတိစၢၤမၤစၢၤလံာ်တၢ်မၤလိအဂၤတဖဉ်အမ့ၢ် စဲအ့ဉ်၊ မိန့်တၢ်ဒူးန့ဉ်လၢက့ဉ်သ့၊ တၢ်သိဉ်လိတၢ်ဒူးပတီၤထီ၊ ရဲ(စ်)ဲ(စ်)ဲတၢ်ဖးလံာ်အခဲစ် (Razkids reading App) ဇီးအဲဒါအဲလိ(အါထၢၣ်စကူ)တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျါၤတဖဉ်န့ဉ်လီၤ.
- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါၤ ဘဉ်ဃး လံာ်ညိဉ်သိဉ်ဒိဉ်၊ ကျဲတဖဉ်လၢက့ဉ်ဖိအတၢ်လဲၤထီဉ်လဲၤထီအဂီၢ်ဘဉ်တၢ်ခဲးကွၢ်စီၤကွၢ်အီၤ ဇီးက့ၢ်ဖိအတၢ်တုၤဃီၤထီဉ်ဘးအတီၢ်ပတီၢ်တဖဉ်လၢတၢ်မ့ၢ်လၢက့ဉ်ဖိအီၤလၢကဘဉ်တုၤဃီၤဝဲန့ဉ်လီၤ.
- တၢ်ခွဲး တၢ်ယဉ် တဖဉ် လၢတၢ်ဆိဉ်ဖိဉ်တဖဉ်လၢတၢ်မၤအီၤထီဉ်ဘိ လၢမိၢ်ပၢ်တဖဉ်ကန့ဉ်လီၤပဉ်ဃုာ်လၢတၢ်ဆၢတဲာ်တဖဉ် ဘဉ်ထွဲဇီးအဖိအတၢ်က့ဉ်ဘဉ်က့ဉ်သ့အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.
- တၢ်ဆဲးကျါၤဆဲးကျါၤ ဘဉ်ဃးတီၤပတီၢ်တဖဉ် အလံာ်ဟ်ဉ် တၢ်မၤလၢတၢ်မ့ၢ်လၢက့ဉ်ဖိဝဲ တဖဉ်-
- တီၤပတီၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါၤ ဘဉ်ဃးအ့ ထၢၣ်နဲးဇီးဟ်ဉ် တၢ်မၤလိ အတၢ်ဆိဉ်ယၢၤ တဖဉ် (တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါၤ တဖဉ်) လၢတၢ်သ့ကွဲးသ့ဇီးတၢ်ဒူးအဂီၢ်န့ဉ်ကဘဉ်တၢ်ဟ့ဉ်လီၤအ့ မိၢ်ပၢ်တဖဉ်အအိဉ် ခိဖျိတန့ဉ်ညါအပူၤန့ဉ်လီၤ.
- ဖိဉ်ထီဉ်ဆိဉ်, ဇီးဖု ရဲထံ အမဲးဖဲးတၢ်သိဉ်လိ ကဘဉ်တၢ်တဲသကိး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါၤတဖဉ်ဘဉ်ဃး တၢ်သ့ကဲမိၢ်ကဲမိၢ်, တၢ်က့ဉ်ဘဉ်က့ဉ်သ့အဂီၢ်အကျါၤတဖဉ်, ပုၤတၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါၤတဖဉ်, ဇီးတၢ်ကွၢ်ကစၢၤက့ၢ်တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျါၤခါအ့ညါတဖဉ်အဂီၢ်, တၢ်ဖဲးသကိးမၤသကိးလံာ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ, ဟ်ဉ်ဖိဃီဖိ တၢ်မၤသကိးအတၢ်က့ဉ်ထီဉ်ဖးလီၤဇီးတၢ်ရဲဉ် တၢ်ကျါၤအဂၤတဖဉ် န့ဉ်လီၤ.

အကူဉ် ၂-

နီၤလီၤသကိးတၢ်ဟံးန့ၢ်မူဒါတဖဉ်လၢ က့ၢ်ဖိကဖျိးစိတုၤထီဉ်ဘးလၢတၢ်မၤလိလံာ်မၤလိလဲၤအဂီၢ်တက့ၢ်- တၢ်မၤသကိးဃုာ်တၢ်အတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလၢက့ၢ်အတၢ်ကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်အဂီၢ်-တၢ်မၤနီၢ်မၤဃါအံၤန့ဉ်ကဘဉ်တၢ်တဲဖျါထီဉ်အီၤအ့ မိၢ်ပၢ်တဖဉ်, က့ၢ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖဉ်, ဇီးက့ၢ်ဖိတဖဉ်ကနီၤလီၤသကိး တၢ်ဟံးန့ၢ်မူဒါလၢကမၤဂ့ၢ်ထီဉ်က့ၢ်ဖိအတၢ်မၤလိလံာ်မၤလိလဲၤကတုၤထီဉ်ဘးအဂီၢ်န့ဉ်လဲဉ် ဇီးတၢ်ကနီၤလီၤအ့ ဟ်ဉ်ဖိဃီဖိ တဖဉ်အအိဉ်န့ဉ်လဲဉ်န့ဉ်လီၤ.

- တၢ်မၤသကိးဃုာ်တၢ်အတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤကဘဉ်တၢ်တဲသကိးအီၤဝဲ က့ၢ်ဖိမိၢ်ပၢ်ဇီးက့ၢ်သရဉ်သရဉ်မုဉ်တၢ်အိဉ်ဖိဉ်တဖဉ်အဆၢကတီၢ်န့ဉ်လီၤ.

က့ၢ် ကဟ့ဉ် လီၤဝဲ နေ် -

- က့ၢ်ဖိ မၤလိ လံာ် အတၢ်လဲၤထီဉ် လဲၤထီ အတၢ်ပၢ်ဖျါ တဖဉ်အုဟ်ဉ်ဖိဃီဖိတဖဉ်အအိဉ်န့ဉ်လီၤ.
- က့ၢ် ကဒူးသ့ဉ်ညါ ဟ်ဉ်ဖိဃီဖိတဖဉ်ဃုာ်ဇီးပုၤမၤတၢ်ဖိတဖဉ်လၢကဘဉ်သ့ဉ်ညါဝဲဒ်အလီၢ်အိဉ်အသိးန့ဉ်လီၤ.
- က့ၢ် ဒူးဆိဉ်ထီဉ်ဝဲ တၢ်ခွဲး တၢ်ယဉ် တဖဉ်လၢက ဟဲ မၤမုဉ်သးမၤကလီ တၢ်မၤဒီးန့ဉ်လီၤပဉ်ဃုာ်လၢ အဝဲသ့ဉ်အဖိအတီၢ်ပူၤ ဇီးဃုထီဉ်သ့ဉ်ညါတီၤပူၤမၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖဉ်န့ဉ်လဲဉ်န့ဉ်လီၤ.

တၢ်လၢပမၤအီၤသ့ မၤအီၤန့ၢ်လၢက့ၢ် - တၢ်လိဉ် ဘဉ် တဖဉ် လၢတၢ်ပဉ်ဃုာ်ပဉ်ဂီၢ်မၤသကိးဃုာ်တၢ်အဂီၢ်

ဖွဲ့လဲင်လုခ်မိန့်စတား(စ်)ဲကနဲထံကမၤလီၤတၢ်ဝဲဒ်လၢတၢ်ပဉ်ဃုာ်ပဉ်ဂီၢ်မၤသကိးတၢ်အံၤန့ဉ်ကမ့ၢ်တၢ်ပဉ်ဃုာ်ပဉ်ဂီၢ်မၤသကိးတၢ်တုၤဃီၤထီဉ်ဘးအ့ ဟ်ဉ်ဖိဃီဖိတဖဉ်ဇီးပုၤတၢ်တဖဉ်အအိဉ် ဇီးကဆိဉ်ထွဲတိစၢၤမၤစၢၤတၢ်မၤသကိးတၢ်ဃုာ်ဇီးက့ၢ်, ဟ်ဉ်ဖိဃီဖိတဖဉ် ဇီးပုၤတၢ်တဖဉ်အကျါ နိသိးကမၤဂ့ၢ်ထီဉ်က့ၢ်ဖိအတၢ်ဖဲးလိမၤလိအတၢ်လဲၤထီဉ်လဲၤထီကတုၤဃီၤထီဉ်ဘးအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

က့ၢ် က -

- ဆိဉ်ထွဲ မၤစၢၤစီဉ်ဃာ်ဂၢၢ်ကျါၤဝဲ နေ်မုဉ်သးမၤကလီ တၢ်မၤအတၢ်ရဲဉ် တၢ်ကျါၤအံၤ ဃုာ်ဇီးပုၤတၢ်တဖဉ်အကျါ မၤသကိးတၢ်တဖဉ်လၢက့ၢ်ဖိ တဖဉ်ကဒီးန့ၢ်ဘဉ်ဝဲဒ် တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤလၢၤစူထၢၣ်ရူအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.
- ဟ့ဉ်လီၤဝဲဒ်တၢ်မၤစၢၤဆိဉ်ထွဲအုဟ်ဉ်ဖိဃီဖိတဖဉ်အအိဉ်လၢကနၢ်ပၢ်ဝဲဒ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိဉ်တိတဖဉ်အဂီၢ် နိအမ့ၢ် ကီၢ်စဲဉ်အတၢ်မၤလိလံာ်လဲၤတၢ်ဂ့ၢ်ခိဉ်တိ ဇီးတၢ်မၤလိလံာ်လဲၤအတီၢ်ပတီၢ်တဖဉ်လၢအတုၤဃီၤထီဉ်ဘး, ကီၢ်စဲဉ်ဇီးလီၢ်ကဝီၢ်တၢ်သမံသမိးတၢ်ဒီးစဲးတၢ်မၤလိလံာ်လဲၤတဖဉ်-လၢနကသမံသမိးစဲးကွၢ်က့ၢ်ဖိသ့အတၢ်လဲၤထီဉ်လဲၤထီ ဇီးတၢ်မၤလိလံာ်မၤလိလဲၤတဖဉ် ဃုာ်ဇီးပုၤက့ဉ်ဘဉ်က့ဉ်သ့တဖဉ် လၢတၢ်ကမၤဂ့ၢ်ထီဉ်က့ၢ်ဖိသ့ တဖဉ်အတၢ်လဲၤထီဉ်လဲၤထီကတုၤဃီၤထီဉ်ဘးအဂီၢ်န့ဉ်လဲဉ်.
- ဆိဉ်ထွဲဟ့ဉ်လီၤတၢ်ဖိးတၢ်လိတဖဉ်ဇီးတၢ်သိဉ်လိလၢကမၤစၢၤဟ်ဉ်ဖိဃီဖိတဖဉ် နိသိးကမၤသကိးတၢ်ဃုာ်တၢ်ဒီးအဖိတဖဉ် လၢကမၤဂ့ၢ်ထီဉ်ဝဲဒ် အဖိတဖဉ်အတၢ်ဖဲးလိမၤဒီးကတုၤဃီၤထီဉ်ဘးအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

အကူဉ် ၃. ကျဲ ဆိဉ်ဟ် ထီဉ်သးလၢပုၤကိးဂၤဖဲး အဂီၢ် -

- လၢတၢ်ကစိဉ်ခိဉ်တဖဉ်ဟ်ဉ်ဖိဃီဖိတဖဉ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်အတၢ်လိဉ်ဘဉ်တဖဉ်န့ဉ် ဖွဲ့လဲင်လုခ်ကဟ့ဉ်ဝဲဒ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယဉ်တဖဉ်ပုၤပုၤ အုဟ်ဉ်ဖိဃီဖိ တဖဉ်အတၢ်ပဉ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ် ဃုာ်ဇီးဖိသ့တဖဉ် လၢအကတီၢ်ဇီးနၢ်ပၢ်အဲကလံးကျိဉ်တဘဉ်ဇီးဘဉ်, ဇီးဟ်ဉ်ဖိဃီဖိတဖဉ်ဃုာ်ဇီးဖိသ့တဖဉ် လၢနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤဒီးခိဉ်န့ဉ်အတၢ်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်တဖဉ် လၢအပဉ်ဃုာ်တၢ်ဟ့ဉ်ဝဲဒ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါၤဇီးက့ၢ်အတၢ်ပၢ်ဖျါတဖဉ်လၢအကျါအကျဲညီညီဖိ, လၢအကါခိဉ်ဝဲဒ်လၢတၢ်က့ၢ်အီၤ (ဖးအီၤ)ကသ့ကညီ, လၢဟ်ဉ်ဖိဃီဖိလၢကတီၢ်ကျိဉ်အဲကလံးကျိဉ်တဘဉ်တဖဉ်နၢ်ပၢ်ဝဲကသ့ကညီအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.